

PEST, I. félv.

7. szám.

Február 15. 1872.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat a Sz.-Istv.-Társ. igazgatóságához kérjük intézteni.	Előfizetési ár: helyben félévre 1 frt 31 kr., egész évre 2 frt 62 kr.; vidékre félévre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr.	A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri fölvetéért 1 frt. 10 soron fölül, egyszeri közlésért 2 f., hatóbbszor közöltetik, 1 f. 50 kr. számítatik.
---	--	--

A jezsuiták és a szabadkőművesek.

A jezsuitáknak nincsenek nagyobb ellenségeik, mint a szabadkőművesek. És ha ennek okát kérdezzük, a megfejtés nagyon egyszerű: a szabadkőművesek főképen azon dolgoznak, hogy a kath. vallást megdöntsék, a jezsuiták pedig hathatósan azon dolgoznak, hogy a kath. vallást föntartsák és terjeszszék. A szabadkőművesek tehát a jezsuitákat, ezt a hatalmas akadályt, újjából el igyekeznek mozdítani; az aztán nekik mindegy: rágalmat vagy erőszakoskodást használnak-e, csak hogy célt érjenek.

Stolz Albán, ez a hasonlíthatlanul jeles német népiró legujabban a jezsuiták védelmére valami Bluntschli nevezetű szabadkőműves ellen adott ki egy rövid, de velős röpiratot, melyből tárgyunkhoz képest egyetmást átvesztünk.

Midőn olvassuk és látjuk, hogy a szabadkőművesek mily dühvel rontanak a jezsuitáknak, önkénytelenül is egy természeti tünemény jut eszünkbe. Ha t. i. valamely embert fölakasztanak, úgy hogy a hollók a holt testhez szabadon hozzáférhetnek, első dolguk annak szeméit kivájni, és csak azután fognak hozzá a test szétmárcangolásához. A szabadkőművesek is azt gondolják, hogy a kath. egyház már föl van akasztva, s azért valóságos holló-dühvel rontanak az egyház testének; de az ő holló-öszönük a jezsuitákat e test szeméinek tekinti; azért rontanak először ezeknek, hogy azután a többi testet annál könnyebben szétmárcangolhassák.

De vegyük a dolgot komolyan: azt vetik szemére a jezsuitáknak, hogy hazafiatlanok és pénzvágycók. Pedig éppen a szabadkőműves törődik keveset hazájával; annak szolgál, ki kövérebb konczot dob neki. Ha a jezsuita odahagyja hazáját, vagy azért teszi, mert zsarnoki módon kiűzik belőle, vagy pedig, mivel törvényes elűlője parancsolt vele. Pénzzel pedig a jezsuita éppen

nem törődik, saját személyére nézve a jezsuitának soha sincsen pénze. Ellenben egy-egy nagyhasu szabadkőműves annyit költ, hogy ennek egyévi költsézéséből ugyanannyi ideig akár egy tuczat jezsuita meg tudna élni. —

Annyit tudunk, hogy a szabadkőművesség mind az államra, mind az egyházra nézve oly veszedelmes, mint a rákfene az élő testre. Aláássa azt, a mi a kath. egyháznak éppen alapjait képezi, holott a jezsuiták azokat éppen föntartani törekednek.

Innen van az, hogy a szabadkőművesek mindeütt azon dolgoznak, hogy a jezsuitákat, ahol csak vannak, eltávolítsák.

Azt mondják a szabadkőművesek: a hová a jezsuiták befolyása elterjed, mindig ugyanazon eredmények mutatkoznak: a szabad szellem elnyomtatása, másvalásnak üldöztetése, babona, tettetés, a népjellem elsatnyulása, gazdagság összehalmozása.

Hogy a jezsuiták mennyire terjesztik a babonát, kitűnik abból, hogy Németországban az első, ki a boszorkánypörök ellen erélyesen föllépett, jezsuita volt, és pedig oly időben, midőn protestáns országokban a boszorkányvadászat a legnagyobb virágzásban volt.

Egyébiránt a boszorkányvadászat a mi fölvilágosodott korunkban is virágozik, csak hogy amit a régi korban boszorkánynak híttak, azt most jezsuitának nevezik. Igen, a jezsuiták a mai fölvilágosodott urak boszorkányai. Öszerintök a jezsuitáktól származik minden rossz: őtőlük származott a francia-porosz háború, ők gyújtották meg a pokolban a tüzet; és ahol valami nagy szerencsétlenség van égb-n, földön vagy a föld alatt, azt mind a jezsuiták idézték elő! Azért történt, hogy a párisi commune emberei agyonlöttek minden jezsuitát, ahol csak egyet elfoghattak; azért üldözik a jezsuitákat világszerte!

Jussy Tannis

És pedig ezen a jezsuiták elleni ujkoru babona a protestánsoknál sokkal inkább el van terjedve, mint a katolikusoknál. E tekintetben különben okos emberek oly bolondokat mondanak és írnak, hogy valóban bámulnunk kell, így péld. okáért, az hirdették, hogy a jezsuiták a kommunistákkal tartanak, és nekik céljaik előmozdítására pénzt adnak, holott országvilág tudja, hogy a kommunisták Párisban épen a jezsuitákat irtották semmi más okból, mint egyedül azért, mert jezsuiták voltak. Sokkal nagyobb igazsággal lehetne mondani, hogy a szabadkőművesek a vallás ellenében a kommunisták testi-lelki barátjai. A szabadkőművesek azon törekvése, hogy a szegény népet megfoszszák hitétől, míg ökmaguk csak hasukkal és czimboráikkal tesznek jót, teszi a szegény embert kommunistává. Az igaz, hogy a szabadkőműves nem gyújt föl palotákat; ő maga is örömet bennök ül; de ha templomokat és kolostorokat gyujtanak föl, azt a szabadkőműves elégedett mosolylyal nézi.

Hogy a jezsuitáktólí félelemre visszatérjek, az nincs meg mindazoknál, kik a jezsuiták ellen uszítanak. A közönséges koresmahős ugat a jezsuiták ellen, mert uszítja, és épen oly kevéssé tudja, hogy miért ugat és harap, mint a dühös eb, melyet valami ártatlan emberre uszítanak. Az uszítók a szabadkőművesek. Itt is ugyan, mint a boszorkányoknál. Sokszor valami ártatlan személyt boszorkányságról vádoltak, nem mintha vádolói annak boszorkányságáról meg lettek volna győződve, hanem esupa gyűlöletből. A jezsuitákat is a szabadkőművesek esupa gyűlöletből vádolják. Gyűlölik pedig őket Jézus miatt, mert buzgó katolikusok, és a kath. egyház föntartásában és terjesztésében buzognak. A szabad-

kőművesek félnek a jezsuitáktól, azért kívánják vesztöket.

A jezsuiták egytől-egyig a legbeesületesebb és igen erélyes emberek, kik nem a maguk becsületét, nem a maguk hasznát keresik, hanem Isten dicsőségét és az emberek üdvösségét. A szabadkőművesek épen ellentéteik. Míg a jezsuita, akárhol legyen is, szerzetesruháját viseli, és épen azért vasutakon és az ugynevezett „fölvilágosodott“ városokban gunynak van kitéve, addig a szabadkőműves éjjel búvik a szabadkőműves-oduba, mintha csak valami tilos helyre menne. A szabadkőművesek közül a legesekélyebbek is különb ágya és lakása van, mint a jezsuitáknál a legelső elüljárónak; a szabadkőműves hasának él, soká szerez az ágyban maradni, míg a jezsuita már hajnalban fölkel, és nagyon sokszor alig kap száraz kenyeret. A szabadkőművesek uralkodásra, nagy hivatalok után törnek, és azokra egymást segítik; minő hivatalaik vannak a jezsuitáknak? Szabályaik szerint magas hivatalokat nem is szabad elfogadniok. A jezsuiták közül nem találunk pápát, püspöki méltóságot is csak pogányok közt viselnek, ahol annak a veszedelemnek vannak napról-napra kitéve, hogy a vadak őket megsütik és fölfalják. Míg a jezsuita Afrikába, Chinába a vadak közé megy, és önkényt aláveti magát mondhatlan nélkülözéseknek, veszélyeknek, addig a szabadkőműves kávéházban tölti idejét, színházba, bálba vezeti feleségét és leányait, vagy a meleg kályha mellett ül, és jó szivar mellett olvassa a zsidóújságokat. — Igen, ezek a szabadkőművesek a jezsuitákkal összehasonlítva olyanok, mint a vízbe mártott újságpapiros a kemény aczél mellett.

(Vége következik.)

Temetőben.

Légy üdvöz második bölcsője,
Az emberi nemnek!
Légy üdvöz megszentelt küszöbe,
Kétes jövődönknek!

Kis virág, eltévedt madárdal,
Halk forgó szellő,
Mind azt mondják itt: hogy lesz még egy
Boldogabb jövődö.

Éltünk balga álmoképeit,
Megfejtve látjuk itt.
S kétségeinket világával,
Földériti a hit.

S mit nevezhetek magaménak:
Az csak e kis halom,
E roppant mindenségben csakis,
Egyedül birtokom.

Moldoványi János.

A szilveszter-est hatása.

(Elbeszélés. — Vége.)

Ismét közelgett az iskolai beiratás. Csendes vadász száz és száz terve közül abban állapodott meg, hogy fiát visszaviszi P... városba, hogy ez az ottani református kollegiumban folytassa iskoláit; s ugyancsak az intézet közelében fogadott is számára lakást.

Csendes uram, ha soha nem, úgy most roppant meggondolatlanul cselekedett. — Mit is mondanánk arra az emberre, kit kényesen, a legnagyobb vigyázat mellett fölnevelt kis üvegházi növényt egyszerre kiteszi a csipős légkörbe!

Feri valóban olyan volt, mint az üvegházi virág; szerető anyja s a ferencziek gondos ápolása mellett nevelkedett föl. Éltető napsugara volt a hit, az erkölcsiség jó illata ömlött el rajta. Minden mozdulatából kitünt azon szelid műveltség, melyet Üdvöztökön szent vallása szokott eszközölni. Oly megnyerő, oly kedves volt magaviseletében, mintha csak angyal lett volna. Különösen ékesíté azon tisztelet és szeretet, melylyel kedves szülei iránt viseltetett. Soha vissza nem felelt volna anyjának

vagy atyjának. Szóval olyan volt, minőt szokott eredményezni a tiszta vallásos nevelés.

De a szülők is szerették ám gyermeküket. Sokszor mondta Katalin asszony férjének: „Te Sebestyén, ha Ferink szerencsétlen lesz jövőjében, szívem megszakad fájdalmában!”

Csendes bácsi ilyenkor fejével egyet biezcentett, jelülül annak, hogy ő is ugy gondolkodik.

És most még sem gondolt erre az atya. — Feri az említett kollegium polgárai közé iratott.

Megkezdődtek az előadások. Feri kezdetben ezek alatt is csak oly szépen viselte magát, mint a kath. gymnasiuméi alatt. Szigorúan megtartotta azon fegyelmi és erkölcsi szabályokat, melyeket négy évi ott időzése alatt már egészen megszokott. — Nem pipált, nem járt kávéházakba, a mint szigorúan tilalmazták az ott minden év elején felolvastatni szokott törvények. A város jeleséi iránt, minden valláskülönbőség nélkül tisztelettel viseltette; kalajját soha nem mulasztotta el leemelni, midőn aggastyán mellett haladt el. De, hogy is, midőn mindig ily szép tetekre buzditották derék tanárai.

Azonban Feri e magaviseletével nem nyerte meg társai rokonszenvét. „Szent Ferkónak” csufolták. E nevet pedig akkor kapta Feri, midőn egyszer társai előtt leemelt kalappal imádkozott az anyagi üdvözlésre intő harangozás alatt.

Ez időtől Feri czéltáblája lett az ifjuság gúnyjainak. Élczelték uton-utfélen; nevét mindenfélekép elferdítve irkálták a falakra...

A jó és rossz közti csata dult szívében.

Ha nem mondom is, elgondolhatjátok, melyik győzött?

Az ember rossznak születik s csak a vallásos műveltség és mások segélyenél fogva lesz jóvá. Egy mélység fenekén születik az ember s ezer és ezer felé nyújtott kar segélyével sikerül abból egy kissé kimenekednie, azonban folyvást egy balvégzetű hajlamot tart meg, miszerint abba visszaessék.

Ferinek is csak emberi természeté volt. Hogy a gyermekek példányképe lett, azt csak is szüleinek és jámbor tanítóinak lehet betudni; de valamint egy emberből sem, ugy belőle sem lehetett kiirtani a rossz azon gyökerét, melyre szent Ágoston mondja: hogy ezt Ádám minden fiai születésöktől fogva magukban hordják ugyannyira, hogy ha az embert kénye-kedve szerint hagynák élni, nem léteznék kicsapongás, a melyre nem vetemülne.

Szomoruan bizonyodott ez be Ferin is. A rossz társak körülhálózták; először alázatosságából, szerénységéből vetköztették ki, utána következett a többi...

Feri két évet töltött már a felsőbb iskolákban, mely idő alatt minél ritkábban látogatta meg szüleit.

Fázott a csendes vadászaktól, mely olyan volt, mint egy templom.

Szemét sem vetette arra a kis polezra, melyen két-három évvel előbb még a misét is próbálgatta. Bár fiatal volt még, de arczáról már lehervadtak az ártatlanság rózsái; nyilt, vidám tekintete elvadult. Istenről tökéletesen megfeledkezett. Harangozhattak ömiatta, soha kalajját nem emelte le. Ebédhez, vacsorához imádság nélkül ült, még keresztet sem vetett magára; s ha e miatt édes anyja dorgálni kezdte, durván felelt: Hő anyám! fölvilágosult emberek vagyunk, ezek pedig ilyenekkel nem szokták tölteni az időt, hagyjuk ezt Gellért atyának.

Mit érezhet a szülő, midőn gyermekét, kit annyi gonddal fölnevelt, így látja?! Katalin asszony fájdalma nagy volt, s talán nem kisebb, mint Monikáé, sz. Ágoston anyjáié. — Ilyenkor a jó anya keservében nem tudott mást szólani: „Várj, várj fiam! még kérnéd azt az Istent, kihez most szégyenkezve imádkozni!”

Az atya érezte tévedését, nem szólt semmit; de a köny, mely megránczosodott szempillái alól csillogott, tanu volt, hogy fájdalma nem csekély. Fiát ő is tökéletesen elveszettnek hitte, s sokszor megátkozta azt az órát is, melyben lemondott örökölt szándékáról, hogy fia vadász legyen.

Csendes uram küzdelmét észrevette Gellért atya is, azért lehetőleg távol maradt a háztól, jóllehet iránta még mindig legnagyobb tisztelettel viseltettek a szülők.

Ferit csakhamar utólérte az isteni kéz.

A sok tivornyázás, éjjelezés egészségét tökéletesen feladta; — ágyba dőlt s a harmadik évfolyam karácsonját már nyögve töltötte el, s csak ugy ömlött szájából a szitok a helyett, hogy csendes imában Ahhoz folyamodott volna, ki születésével egykor a vonagló emberiséget fölélesztette.

Az ifju mindig rosszabbul lett; barátai pedig elhagyták. Egy társa mégis, kit eddig Feri alig vett figyelembe, följelentette a szülőknek gyermekök állapotát.

Milyen az anyai szív! Csendesné amint meghallotta, hogy egyetlen fia betegen fekszik, elfeledett azonnal minden bántalmat, sietett P... városba, hogy kedves Feriét kebelére szeritva ápolhassa, mi több — haza vigye.

Szülveszter estéjén Feri már a vadászakban pihent. Daczára, hogy a betegség kinosan gyötörte, szeméből vadság és istentelen dacz lövellett ki.

Katalin asszony mindig fia mellett volt s iparkodott neki még gondolatát is kitalálni. A legnagyobb gyöngédséggel, mint jó anya szokott, törülgette homlokáról az izzadságot, s mindig vigasztalta: ne busulj fiam, majd megsegít a jó Isten, mit Feri rendszeren gunyos szájfintorgatással viszonzott.

Szülveszter este volt. Künn vad játékok ütött a fürgeteg a zuzmarás faágakkal. Recsegetek ezek, majd fájó nyögéssel lecsöndesültek, s ismét rákezdték bus lármájokat, mintha csak ravatal körül álltak volna.

És csakugyan így volt.

Egy hosszú év feküdt kiterítve, még néhány óra s ez magával sirba rántja a sok szomorúságot, but s kevés örömet, mit folyama alatt hintett a világban.

Bent a szobában Katalin asszony szokás szerint fia mellett ült, kezét annak homlokán pihentetve. Csendes bácsi pedig egy karosszékre pipázva olvasgatott valamit.

Ugatás hallatszik. Egyszerre az éles ugatás nyájas nyögésbe ment át, mintha csak üdvözölt volna valakit.

Egyszerre betoppan Gellért atya.

— Isten hozta kedves t. ur! köszöntötték a szülék. Ugyan mivel szolgáljuk meg szívességét, hogy soká nem látott kis házikónkat megjelenésével szerencsétlété? Tessék leülni! De talán még lámpája sines? kérdé Katalin asszony.

— Oh, dehogynincs, felelé Gellért atya; hát mikor imádkozik az ember, szíve nem olyan-e mint a lámpás, lángolván élénk tüzzel? Én ily lámpával, édes Csendesné asszonyom, az élet bármily rögös és sötét utjára merek kelni s azon haladni.

— No már megint imádság, hebegé Feri a dunya alól.

Gellért atya fürkészőleg tekintett szét a szobában, hogy honnan ered a hang; s mintha mitsem tudna Feri honlétéről, megütközve kérdé az anyát: micsoda ördögi hangok ezek?

Katalin asszony szinte elsápadt Gellért atyának e szavaira, s jó kis időre, midőn zavarából fölocsult, reszketeg hangon felelé: Ferink van itthon tisztelendő ur, és pedig szegény, betegem ott fekszik az ágyban. De én nem tudom, minő baja lehet, ugy haragszik, ha neki imádságról, Istenről beszélnek; pedig tudja Gellért atya, minő jámbor fiu volt csak két év előtt is.

Az anya örömet szepítette volna a dolgot, de hiába, a tapasztalt szerzetes csakhamar megtudta, hányadán van a dolog. Azért szép esendesen Feri ágyához közelgett, szomoru tekintetet vetett a beteg ifju sápadt arcára, s mely sobajtás után így szóla: Mit? hát Feri már az imádságnak sem barátja? Ugyan édes fiam, hát miben akarja feltalálni beteg állapotában vigaszt, ha már imádkozni is irtózik? Vagy oly magasan képzeli magát, hogy már szégyennek tartja kezeit fölemelni afelé, ki mindennek, az utolsó féregtől kezdve, a napnak, holdnak, esillagoknak teremtoje és föntartója? — Ön szégyenkezik imádkozni ahhoz, kinek kezében van önnök élete, s im még csak kegyelemből engedni pihegni? — Vigyázzon! 18 évet élt, de nem lehet bizonyos, hogy megéri-e a 19-et, jóllehet holnap virrad fel annak első napja. — Mint számolna be eddigi életéről, ha esetleg most, káromlásai közepett hagyná el lelke e földet?

Feri erre kissé föleszmélt, de hatalmas kezek között tartá azért még a rossz szellem, mely így beszélt ki belőle: Ez élet, élet; azért vagyunk teremtve, hogy meghaljunk, és tudja is az Isten, kit Gellért atya emleget, mit tesz itt a földön annyi ezer- és ezer ember, ki nem imádkozik vagy tudom is én, mit nem eszelepszik? különben ezt az egészet mesének, papok koholmányának tartom. Kövessük Epicurt: Egyél, igyál, halál után semmi öröm. Az utolsó szavakat már alig tudta kihebegni Feri, s beszéd közben fölemelt fejét bágyadtan hajtá le a vánkosra.

Gellért atya mélyen elszomorodott az egykor oly jó fiu romlottságán, busan tapasztalta, hogy az ifju nem csak az imádságnak ellene, de belőle az erkölcsös élet minden szikrája kialvó félben van. Annyira meg volt hatva a fiatal tanulónak ez ördögi nyilatkozatán, hogy hamarjában nem is tudott mit szólni, csak fölsóhajtott: „oh, az a „fölvilágosodás!“

A szerzetes érezte: mint papnak szent kötelessége minden módot fölhasználni, hogy a mélyen súlyedett lelket ismét visszaadja az életnek. Hozzáfogott tehát teljes reménységgel a térítéshez, gondolván, hogy az ifju, kinek szívébe alig két éve esett a métely, még nincs annyira elveszve, nincs annyira elvakítva, hogy az élénken lobogtatott hit-erkölesi szövétneket nem látna meg.

A szerzetes ajkai megnyitak: Feri, Feri! soha nem hittem volna, hogy ön valaha ily hitetlenségbe süllyed. Önnök kisgyermekkorú viselete a legszebb reményekkel tölté el szívemet. Midőn láttam önt édes mamája előtt, kaesőt szépen összetéve ájtatosan imádkozni, azt gondoltam, hogy ön égből alászállt kis angyal. Midőn láttam önt, itt ezen a kis padon képeeskői előtt misét próbálni, az a kedves mennyiség, mely előnté ártatlan arcát, könyekre fakasztott; mert hívém, önből oly férfiu válandik, ki a legjobbak sorába emelkedik.

Most is könyezek, de már e könyeket ön sorsa fölötti aggódásom facsarja szememből.

Soha ne aggódjék ön fölöttem Gellért atya, szólal föl Feri; nem vagyok oly rossz, mintha holnap temetőbe vinnének.

Nem is azon aggódom édes fiam, folytatja Gellért atya — hanem azon, hogy testével együtt lelke is beteg, még pedig nagyon beteg.

Ön művelt embernek tartja magát, és még is mily badarat mondott: az ember azért él, hogy meghaljon. Így ön az embert mákszemmel sem tartja fönségesebb teremtménynek, mint itt a Bakony akármelyik vadállatát. Ilyformán az embernek, bár eszelepszik, ezélja nincs; de ezáltal eszelekvés esztelenségre mutat; tehát az ember esztelen.

Feri csak bámult a szerzetes e leveretésén; egyszer csak megszólalt, — nem kis ügyetlenséget elárulva: van bizony esze,

mert az állat csak nem tud kalendariumat szerkeszteni, vasutakat építeni sat. Azonban nem vigyázt, hogy mondásával még jobban kelezébe keveredett, mert Gellért atya rögtön e kérdést tevő föl: hát miért teszi mindezt az ember? annál inkább kell valami ezéljának lenni, mert különben — ismételve mondom — esztelen.

Vagy azt hiszi fiam, hogy az ember minden tette az életföntartásra irányul? esalódik; nem arra van utalva az ember, hogy állati módon tengesse életét a sűríg; igen fönséges ezélja van az embernek, a folytonos tökéletesülés.

Igenis, tisztelendő ur, értem mit beszél, szólta Feri, de azt még sem értem: mint foly be az ember tökéletesülésére az imádság s egyéb ájtatossági eszelekvények?

Kedves fiam, önnök téves fogalmai vannak a tökéletesedésről! Ön azt hiszi, tökéletes az ember, ha jól tudja a történelmet, számtant, vagy minden ilyféle tudományt. Téved; az ilyen emberre azt szoktuk mondani: jártassággal bír ebben, vagy amabban, de tökéletesről szó sem lehet. Különb tökélyről nem is beszélhetünk e világon, mert ez csak az Isten tulajdona, de ha mi magunkat műveljük azon elvek szerint, melyeket isteni mesterünk az egyház által elénk ad: úgy elmondhatjuk, hogy a tökéletesedés útján vagyunk; mondom, ha tetteinket nem mulandó földi kényelmek, hanem egy fönségesebb, égi, szellemi ezél vizérli, úgy beszélhetünk szoros értelemben a tökéletesülésről, mely bennünket holtunk után boldogságba helyez.

Csak halálról ne beszéljen Gellért atya, szólalt föl kissé nyugodtabban Feri — mindenben ez az utolsó.

De kedves fiam, én azt mondom: boldog ember az, ki szeret a mulandóság fölött elmélkedni, mert az ilyen belátja, hogy az ember élete egy perezre sínes biztosítva, nem az öregé, nem az ifjúé; az esetben pedig vigyáz minden tetteire, nehogy Isten akaratával ellenkezőt eszelekedjék.

Olyan Feri az ember élete, mint a kis violáé; most még virít, s egy pillanat múlva hervadtan konyul le. Nem tudja senki sem a napot, sem az órát, melyben itt kell hagynia az élet örömeit. Mi most beszélgetünk, de úgy fordul utóljára, mert mondom, Isten kezében vagyunk. Már pedig azt megint nem akarja hinni, hogy az ember mind testileg mind lelkileg elenyészik a halál dermesztő lehelete következtében, föltéve, hogy az embert az állattól megkülönbözteti. Testileg elporladunk, de lelkünk él, élni fog örökké és pedig boldogságban, vagy gyötrelmek között a szerint: miként sáfarkodtunk életünkben a földön.

Azért nem szabad lelkünkönkről egy pillanatra sem megfeledkeznünk, s ha valamikor, úgy ez este kell fogadást tenniünk, hogy a jövő eszendőben kerülni fogunk minden olyast, mivel lelkünknek kárát vallhatnók. — Egy kis időre szünet áll be. Künn a vihar még mindig süvöltött.

Gellért atya még ezt is föl tudta használni térítési nagy munkájában, így folytatván beszédét: Hallja kedves fiam, hogy kevereg odakünn az idő; most zúg-morog, most elhaló faldalmas hangokat ad, s e furesa harmoniából, hogy kirínak e szavak:

Oh a szárnyas idő hirtelen elröpül:
S minden mive tűnő szárnya körül lebeg.
Minden csak jelenés: minden az ég alatt
Mint a kis nefelejts enyész.

Igy van ez; azért készen legyünk mindig a legvégsőre.

Né hallgassan korunk hitetleneire, kik hirdetik, hogy szabadok: mégis a legnagyobb rabok, undok szenvedélyek rabjai. Mig egészségesek, tele torokkal kiabálják: nincs Isten, nem kell pap, vallás; de ha ágyba szögzi őket a betegség, sóhajtoznak az előbb káromlottak után. Például szolgáljon erre Voltér.

Karaván Keleten.

(L. Vegyesck.)

És most, hogy beszédemet befejezzem, azt mondom: legyen nyugodt; vallása önt soha nem fogja akadályozni az előbbrehaladásban, sőt segíteni. Rebegjen buzgó imát ahhoz, ki mindenben első és utolsó. Lássá, az a nagy szent és nagy tudós, Aquinói Tamás, midőn kérdezték tőle: honnét meríti nagy tudományát? Krisztus keresztyére mutatott.

Ismét esend állt be, miközben Feri arca szépen kiderült. A esendet Gellért atya megszakitá: Feri, megmarad-e előbbi rossz meggyőződésében?

Az ifju hallgatott, csak fejét rázta s könyeit törülgette. E könyvek a bánat könyvei voltak. Hallgatás... Egyszer csak az ifju kezét ég felé emelvén fölkiáltott: a Szilveszterest megmentöm!!

Pápai.

Levelezések.

Alsó-Nyitra, febr. elején.

Ugyan mi rendkívüli van azon alsó-nyitrai levélben, mely e lapok ez évi folyamának 1-ső számában jelent meg, hogy az író magát „rendkívüli levelező”-nek írta? Kérdezték néhányan, kik a „Kath. Néplap”-ot olvassák. Hát biz abban nincs semmi rendkívüli, sem az íróban, sem a levélben; hanem csak azt akarta kifejezni az aláírás, hogy az alsó-nyitrai levelek nem fognak következni, teszem azt, minden hónapban rendszeren, hanem időhöz nem kötve, azon ismert politikai jelszóhoz hasonlólag „esetről-esetre” rendetlenül. Ez az értelme az aláírásnak. Közönöm az utbaigazítást, máskor is szívesen fogadom, mert habár régen levertem lábaimról az iskola porát, szeretek mégis tanulni. Miért ne? Ha mult évben a felnőttek oktatása alkalmával, mint azt a lapok közölték, egy 75 éves agg nem röstelt a tanulók sorába ülni, és tanulni az írás mesterségét, miért röstelnék én tanulni bárkitől is, ki még a 75 évnek felénél is jóval innen vagyok. Tanulni nem szégyen. Bár megfontolnák ezt azok, kikre igen is ráfér a tanulás, akkor nem mondanák azt a buzdító szavakra: már minék tanulnék, az apám, öregapám is megélt, én is megélek, ha nem tanulok is. A felnőttek oktatásában részvételtől sokat visszatart az álszégyen. Minék mennék én, hisz ez sem megy, meg az sem megy; mit mondanának, hogy én okos akarok lenni. Hanem az alkotmányt, meg a szabadságot bezzeg emlegetik, kivált követválasztáskor; már pedig a tudatlan nép nem tudja használni, élvezni az alkotmányt és a szabadságot, de nem is érdemli meg. *)

Vigasztaljuk a népet, hogy el ne esüggedjen a szomorúság napjaiban. Az élet ellentétekből áll; aki ma szomorkodik, holnap örülni fog; úgy viszont, aki ma örül, el lehet rá készülvé, hogy holnap örömeinek megfelelő szomorúság éri. Borura derű. A jóból és rosszából egyaránt kijut mindenkinek, és ha azt gondolná egyik vagy másik: az én terhem nehezebb a másénál, jusson eszébe, hogy saját baját kiki legjobban érzi.

A vidéken Szilőczén egyik előkelő asszonyság halt meg; a férj meg akarván adni szeretett nejének a végtisztességet, melynél többet már úgy sem tehet neki, pompás temetést rendezett. Fénylött az érezkoporsó, rajta két koszoru, jelképezve a halhatatlanságot, lengett az üles gyázfátyol a keresztről, zúgtak a harangok, a papság énekelt, minden idegen volt, csak a gyász, a szomorúság került ki a házból. A megholtat siratja a szerető férj és a hátrahagyott gyermekek. A szomorúak fájdalmát azon tudat enyhíti, hogy a megboldogult a halotti szentségekkel, a vallás vigasztalásaival erősítve lépte át az örökévaló-

*) Boesásson meg t. lev. ur, hogy levelének polemius részét elhagytuk.

Szerk.

ság küszöbét, és így reményük van egykor viszontláthatni ott, hol nem lesz sirás, nem szomorúság.

Ennek ellenében egyik szomszéd pusztán is történt temetés. Uradalmi eseléd gyermeke halt meg. A pap és kántoron kívül, csak a megholt gyermek apja s anyja volt jelen. Az apa maga ereszté le a sirba a kisdéd holttemetét. A pap végáldása és imája után szó nélkül távozott a kisdéd gyászkiéret a sirkertből.

Ezen két gyász esetén melyiknek fájdalma nagyobb? Azt hiszem, egyenlő az mind a kettőnél. Az ily gyász eseteknél a könyek akár selyemkendőbe hulljanak, akár a munka által megkérgesedett kéz morzsolja szét azokat, mindig égetők.

A Gondviselés nem hágy hézagot, öröm és bú váltakozik az ember életében.

Alsó-Nyitra szomszédságában terül el Mátyus földének termékeny rónája, tekintsünk át oda is, lássuk mi történt.

A peredi plébános főt. Kern Károly meghalt jan. 12-én. Nyugodjék békével. Emléke élni fog a községben, mert alatta épült a peredi kálvária. A plébános halála mindig fölűnő esemény talán azért, hogy ez ritkábban történik, mintán minden községben csak egy van. A lelkipásztor nélkül árván maradt község buzgón imádkozik, hogy olyan lelkipásztort rendeljen oda a Gondviselés, amilyenre szükségük van. Az Uristen, hiveinek imáját meg szokta hallgatni, mert írva van: „Kérjétek és adatik nektek.”

Forduljunk el a haláltól, ennek ellentétéhez, az élethez. Az élet mozgás nélkül nem lehet; igaz! a növények is élnek, noha folyton egy helyen maradnak, de életök csak tengődés. A szabad akarattal fölruházott embernek nem ilyen az élete, jön, megy, tesz-vesz, szóval: működik, mozog. Nagy mozgást tettem én is, le egészen Esztergamtig. Midőn átmentem a Dunán, eszembe jutott, hogy így lehetett befagyva 1243-ki erős télben, amikor a tatárok oly ravaszul rászedték az esztergamiakat. Nem bíztak a jég keménységében, eltakarodást szinelve a tábor helyén sok marhát hagytak hátra, titkon azonban leselkedtek, hogy ha a magyarok szerencsésen átvezetik a hátrahagyott esordát, annak csapásán ők is bátran rájok törhetnek. Ugy is lett; alig bajtolták át a marhákat, legott rájok törtek, a várost elpusztították, csak a vár, hol jelenleg a basilika áll, maradt meg. — Ott hallottam, hogy Ó Herczegsége a Szent-Anna nevű kerek templomnál új plébániát alakít, de az ott levő lakosok közül némi kis töredék akadékoskodik. Különös, hogy némely ember saját javát, kényelmét nem akarja ismerni, csak azért, mert az mástól származik, másnak jutott előbb eszébe. Ilyenek hallatára ami ellenzékünkre gondolok. Azok is minden alapos ok nélkül szoktak akadékoskodni, ha a kormány a Deákpárt közreműködésével valamely üdvös törvényt akar alkotni. De hát Uram Istenem, tehet arról a Deákpárt, ha sorai-ban okosabb emberek ülnek, mint az ellenzékéiben?

Szerencsém volt Ó Herczegségével beszélhetni. Mit szóljak róla? Ismeri őt e lapok olvasó közönsége, hisz gyakran hall az ő jótékonyágáról. Hát még ami nem jön nyilvánosságra? „Man konnt' ihn in der Nähe anschauen, und er blieb ein grosser Mann“, vagy is: ha közletről nézzük is, nagy ember — minden tekintetben.

Már most befejezem soraimat. — A viszontlátásig Isten velünk!

Rendetlen levelező.

Kárásztelek, febr. elején.

„Mi az apáca?” jeles értekezésre hálával felelhet N a g y V á r a d is. Ugyanis: S z e n c y István nvárad kanonok 1771-ben Várad-Olasziban saját költségén terjedelmes telket szerzett s

azon — még kassai tanuló korában tett fogadásához hiven — az Orsolyaszüzeknek zárdát és templomot építtetett s a reá következő évben szept. 13-kán a Kassáról nyert 6 Orsolya-szüz Nagy-Váradra megérkezvén, átvették a lány-gyermekek nevelését — vallás- és állapot-különbség nélkül. — Miként teljesítették szent hivatásukat, egész száz év tanuskodik! Sz. Orsolya napján (oct. 21.) lesz azon dicső nap, melyen százados működésük hálaünnepé fog kegyes püspökünk ő mlga rendelkezéséből a legfényesebb

ben megtartatni. A hálaérzetet föleleveníteni gondos püspökünk kegyességéből ezen ünnepély rendezésével alulírt lévén megbizva, annak idején bátor leszek a „Kath. Néplap“ olvasóinak bővebben és a megtartott ünnepély után részletesebben egyet-mást elmondani eme áldást osztó szüzek önfeláldozásaikról és a nevelés terén nyert vívmányaikról. — Az ég áldását hozza rájuk a várva várt nap!

Müller János, esp. plebános.

HETI KRONIKA.

Pest, febr. 10.

(—ss—) A Szent-István-Társulat febr. 8-kán tartott vál. ülése. Elnökök: gróf Cziráky János ő exca és Ipolyi Arnold püspök ő méltósága.

Gróf Cziráky János ő exca megnyitván az ülést, mindekelőtt a választmány nevében kifejezést adott örömenek a társ. alelnöknek beszterezébányai püspökké történt kinevezetése fölött, míg másrésztől mély sajnálatát fejezte ki, hogy a Társulat ezen kinevezetés által elveszti éléről azon férfit, kinek buzgalma és erélyes tevékenysége a Társulat ügyeinek új lendületet adott; egyttal azon kérelmet intézte az alelnök urhoz, hogy új hatáskörében mint védnök részeltesse a Társulatot ezen a pártfogásában. A választmány lelkes éljenzésben adott az elnök-gróf nyilatkozatához való esatlakozásának kifejezést, — mire Ipolyi Arnold püspök ő alelnök ő mga megköszönnvén az iránta nyilvánuló rokonszenvet, — ígérte a Társulat ügyeinek további támogatását.

A társ. titkár ur jelentette, hogy a jan. 11-kén tartott vál. ülés jegyzőkönyve a kiküldött bizottság által hitelesített.

Szönyegre kerülvén a közgyűlés napjának kitüzése, alelnök ő mgnak azon jelentése után, hogy a fm. Herceggprimással a közgyűlés napjának végleges meghatározása iránt még nem értekezhetett ugyan, de mindamellett remélhető, hogy a Herceggprimás a közelebbi napokban huzamosabb időre a fővárosba jöven, hajlandó lesz beleegyezni, hogy a közgyűlés márt. hó első felében tartassék, — határozatott: a közgyűlés napja előlegesen mártius hó második esütörtökére, azaz 14-re tüzetik ki olyformán, hogy az egyetemi templomban reggeli 8 $\frac{1}{2}$ órakor tartandó szentmise után a központi papnővelde nagytermében megtartatik. Erről a fömél. Herceggprimás levélben értesítendő azon alázatos kéréssel, hogy a Társulat elnökségét kegyes beleegyezése iránt értesíteni vagy a napot meghatározni méltóztatnék. Az elnökség felhatalmaztatik, hogy a Herceggprimás válaszána megérkezte után a közgyűlést szokott módon azonnal kihirdesse.

A közgyűlési program megállapítása s netaláni szükséges előterjesztések tétele és elintézése végett a közgyűlést megelőzőleg még egy választ. ülés tartandó, melyet az elnökség fog kihirdetni.

Alelnök ő mga jelentette, hogy a II. emeleti lakások a vál. ülés által megállapított árákon kiadattak.

Alelnök ő mga előadván, miszerint több részről nyilvánult azon nézet, hogy illendő és szükséges lenne a társ. házra más közintézetek példájára czim-feliratot alkalmazni, kéri a választmányt, hogy ez ügyben most, midőn a ház homlokzata munkában van, intézkednék. — A választmány ez eszmét magáévé tevén, annak eldöntésére, vajjon csupán czimfelirat, vagy pedig egy a homlokzaton alkalmazott fülkében elhelyezendő és szent

István királyt jelző szobor által adassék-e külsőleg is kifejezés a Társulat házána? — Ipolyi A. püspök társ. alelnök elnöklete alatt Szilágyi V. és Klinger István vál. tagokból álló küldöttség küldött ki azon utasítással, hogy erre nézve indokolt véleményes jelentést tegyen a választmány, melynek alapján ez véglegesen határozni fog.

Ipolyi A. püspök ő mlga a magyar történelemnek első részét kéziratban benyújtotta, mely a szokásos bírálat után a Házi könyvtárban fog megjelenni, a másik két rész még munkában van. Alelnök azon előforduló esetből, hogy egy a Társulat kiadásában megjelent munka szerzője művét más nyelvekre fordíttatni kívánja, eldönteni kéri azon kérdést: fentartja-e a Társulat magának kiadványaira a fordítási jogot, vagy megengedtetik-e a szerzőnek, hogy a Társulatnak eladott művét szabadon lefordíttathassa; — határozatott: amennyiben valamely szerző művét a Társulatnak minden kikötés nélkül eladta, a Társulat azon munkát örökös tulajdonának tekinti, s a jogot a fordításra nézve is magának fentartja.

A társ. titkár jelentette, miszerint bold. Csathó József székelyudvarhelyi esp. a Társulatnak erdélyi urb. kötvényben 100 frtot, néhai Mihályffy István volt horgosi pleb. készpénzben 40 frtot, néhai Csáky Ferencz pécselyházmegyeyi t. kanonok szintén készpénzben 50 frtot hagyományozott.

Folyamodásaikra ajándékkönyvek fognak küldetni: a pesti pósta-egyletnek, a bakonybéli kath. casinónak és az alsó-szőlőki katolikus olvasókörenek.

A korábban küldött ajándékkönyvekért köszönetet mondanak Máté Jób csángó-lelkész és a koronézói tanítói-kerület.

A társ. titkár jelentette, hogy a pénztárnok ur benyújtotta 1871. évi pénztári és a házalapról szóló számadásait, melyek megvizsgálás végett a számvevőnek kiadattak.

A pénztári számadással a közgyűlésnek az ezévi költségvetés és a mérleg is előterjesztendő lévén, az igazgatóság megbizatik, hogy a költségvetést 1872-re és a mérleget a legközelebbi vál. ülésnek mutassa be.

Olvastatott Szauder Antal pécsi állami főreáltanodai igazgató, Bokor Ferencz tanár mint szerkesztők és Polgár József mint kiadó ajánlata, melyben az általuk magyar és német nyelven kiadott I. és II. Hármastankönyv meglevő készletét a Társulatnak megvétel végett följajánlják. Kiadatik az iskolakönyvi bizottságnak azon utasítással, hogy először is megbírálván a nevezett tankönyvek szellemi és didacticai értékét és meghányván az ajánlat pénzügyi oldalát, erről a választmányuk jelentést és véleményadást terjeszzen elő.

A pénztárnoki és ügynöki jelentés után a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Bartha Béla és Trautwein János urak kérettek föl.

— A horvát kiegyezést a nemzeti párt merev magatartása folytán végkép meghiusultnak mondják.

— Az új püspököktől az olasz kormány nemesak a lakásokat és jövedelmeket is megtagadta, sőt valódi püspököknek sem ismeri el őket. Az ő szemeiben az egykori káptalani helyetnőkök egyedüli törvényes igazgatói az egyházmegyéknek s egyedül ezek aláírása bír érvénnyel. A püspököktől kinevezett lelkészek a kormány által elismertetni nem fognak, sőt még a plébánia-lakot sem foglalhatják el.

Vegyesek.

Mai képünk azt tünteti föl, hogy miként utaznak Keleten. Tevéket használnak, mivel a nagy pusztaságokban az éht, szomjat ezek leginkább kiállják; számos ember egy társaságban utazik azért, hogy a számos rablók ellen magukat könnyebben megvédelmezhessek. Az ily együtt utazó társaságot *karavánnak* szokás nevezni, mely perzsaeredetű szó, és „ügylet-védelmet” jelent. A képünkön látható vidék Perzsiában van.

Rövid hírek.

— A királyi udvar megérkezését mindennap várják Budán. — Rudolf koronaherceg és Gizella főhercegnő vasárnap febr. 11-kén délután fél négy órakor érkeztek meg. A király-asszony és Mária-Valeria főgnő csak márczius hó második felében hagyják el mostani tartózkodási helyüket és jönnek Budára. Az udvar a király-asszony megérkezése után egy-két hetet Budán, majd Gödöllőn fog tölteni, hol egész ápril hó végeig marad.

— A pápa ő szentsége hír szerint bőjt második hetében fog consistoriumot tartani.

— Mint a Társulat választmányi üléséről szóló jelentésünk-ből a t. olvasó láthatja, a Társulat márcziushó első felében fogja ezidei közgyűlését tartani. Ennek többi közt egyik fontos tárgyát új alelnök választása fogja képezni. Bár oly tudományos és e mellett erélyes férfiut, mint Ipolyi Arnold ő miga, nehéz lesz teljesen pótolni, reméljük mindamelllett, hogy a tagok bőlesége bizalmával oly férfiut fog megisztelni, ki a helyes uton, melyen Ipolyi püspök ő miga megindult, tovább haladva, akként fogja a Társulat ügyeit vezetni, hogy működése az eddigivel teljes összhangzásban maradjon.

— A Szent-István-Társulat a londoni nagy kiállításban iskolai könyveit és egyéb kiadványait dícsérő díszoklevelet nyert.

— Reményi Ede hegedűművész folyó hó 10-kén vezette oltárhoz Fáy Gizella kisasszonyt. A frigyét Haynald Lajos érsek ő exeja áldotta meg.

— Az angol kormány Pestre főconsult nevezett ki; neve: Monson Ödön.

— Ipolyi Arnold püspök ő miga az akadémia megbízásából Oláh Miklós II. Lajos király özvegye titkárának leveleit rendező sajtó alatt. — A jövő évben az akadémia Pázmány Péter leveleit is 3 kötetben ki fogja adni.

— Hazánk több részeiben éjszaki fény volt látható.

— Az egri főkáptalan ez évre 1000 frtot a nyugdíjas papok, 1000 frtot a káplánok, 1000 frtot a szegényebb tanítók felségelésére bocsátott az egri érseki hivatal rendelkezésére, s elhatározá a Tisza-szabályozás folytán nyert birtokának egy rész jövedelmét a jövő év folytán szintén jótékony célra fordítani.

— Több jóránny lapban fölszólalás történt amiatt, hogy zsidó házalók házról-házra járnak nem csak Pesten, hanem a vidéken is, és a leggonoszabb könyvekre szednek előfizetéseket vagy megrendeléseket. A nép értelmesejének jó volna e szuhanczokat szemmel kísérni, a népet pedig óva fölvilágosítani.

— (Beküldetett) Az első pesti gyermekmenhely javára rendezett kisorsolás 1872-ik évi január hó 20-kán megtartott. Kisorsolási ıvek kaphatók Jármy Gusztáv gyógyszer-tárában Pesten belváros papnövelde utca 1 szám. — A nyerevények 1872 dik évi február hó 1-ső napjától kezdve naponként — ünnep- és vasárnapokat kivéve — délelőtti 10-től 12 óráig, és délután 3-tól 5-ig átvethetők A dler Hedvig urhölgy-nél, a menhely választmányi tagjánál, Rombach-utca 7-dik szám alatt, hová a levelek is ezimzendők.

— A főkapitánysági börtönben egy asszony eszmalopás miatt van letartóztatva, ki még a börtönben ült, a bécsi lotterian ternőt csinált. A kapitányság gondoskodott, hogy a asszony nyerevényéhez, a eszmalok tulajdonosa pedig ellopott jószágá árához jusson.

— Az esztergami főkáptalan elhatározta, hogy a főmegyei szegényebb sorsu plébánosok javadalmának emelésére azon alapítványon kívül, mely e célra kamatoz, évenként még 5000 fttal járul.

— Itt levén a szent bőjt ideje, figyelmeztetjük a ft. lelkészeket a Szent-István-Társulat ügynökségében kapható következő szentképekre: Gyónási emlék (fekete) magyar fölirattal 100 db 1 frt, ugyanaz színzve 100 db 3 frt, áldozási kép (fekete) magyar és német szöveggel 100 db 1 frt, (színezett áldozási emlékek utban vannak Benzigertől s szintén megrendelhetők). Keresztut 14 művészi kivitelű fényképben ugyanannyi díszes kerettel 2 frt, Mária élete a keresztuthoz hasonló kivittel 2 frt.

— Ugyan csak a Szent-István-Társulat ügynökségében kaphatók: Canonablák a kiállítási minőség szerint 40 kr, 60 kr, 70 kr, 1 frt 20 kr, 1 frt 40 kr, 1 frt 70 kr. — Praeparatio ad missam és gratiarum actio egy-egy 20 kr. — Missale nagyalak díszkötésben 30 és 26 frt. — Kisebballak Missale aranszegélylyel 14 frt, vörös szegélylyel 13 frt. — Missale 8-ad alakban vörös díszkötésben aranszegélylyel 8 frt, ugyan az füzve 4 frt. — Missae defunctorum borkötésben aranszegélylyel 3 frt 50 kr, ugyanaz vörös szegélylyel 2 frt 50 kr. — Breviarium Romanum díszes kötésben aranszegélylyel 4 kötet 16 frt. — Szentírás füzve 4 frt, ugyanaz kötve 6 frt 50 kr. — Szent-szakaszok bórbe kötve 2 frt 20 kr, ugyanaz füzve 1 frt. — Goffine oktató és épületes könyve borkötésben aranszegélylyel 5 frt 20 kr, ugyanaz félévazonban 4 frt, füzve 3 frt.

Társulati értesítő.

Kimutatás a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről: Schlosserik József losonezi plébános 78 frt 75 kr, néhai Csáky Ferenc ez. kanonok hagyom. 50 frt, Czetz Deodát deési városi levéltárnok 18 frt 90 kr, Mőth Endre Csepimből 12 frt 60 kr, Paehmann Dániel ivánkóvi pléb. 22 frt 5 kr, Czompó Gábor kaposvári gymn. hittanár 18 frt 90 kr, Somhegyi József főthi pléb. 18 frt 90 kr, Kubriczky András taksonyi pléb. 20 frt 86 kr, Fárao Simon szamosújvári kápl. 50 frt 40 kr, Pollenberger Ingácz prép. trenesényi pléb. 51 frt 95 kr, Lakner Endre szombathelyi szentszéki jegyző 394 frt 3 kr, Fehér Ferenc esztergami karkápl. 110 frt 25 kr, Hőbe Károly letenyei kápl. 15 frt 75 kr, Berky József esurgói esp. és pléb. 37 frt 80 kr, Orosz Antal viski pléb. 18 frt 90 kr, néhai Flórián Gergely hagyom. 250 frt, Gyurinka Antal körösi pléb. 9 frt 45 kr, Mladoniczky Ignácz győri karkáplány 328 frt, Bergler Gyula prép. és tokaji plébános 61 frt 85 kr.

** A pesti Oltáregylet „évnegyedes kimutatása” tárgyalmaz miatt — jövő számra maradt.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füssy Tamás.

Pesten, nyomtatott az „Athenaeum” nyomdájában 1872. (Barátok tőre 7-dik szám.)